

**лісопатологічного обстеження лісових насаджень
Ківерцівського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України"
на доцільність призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів**

м. Ківерці Волинської області

лісничим Сокиричівського л-ва Романом КОЛОДЮКОМ, (на підставі листа філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України") від 25 квітня 2025 року за № 5367/34.4.1 - 2025), в період з 25.04.2025 по 25.04.2025 року, проведено лісопатологічне обстеження (у відповідності п. 8, 9 Порядку організації та захисту лісів затвердженого постановою КМУ від 20 травня 2022 р. № 612) для планування та здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік, в лісових насадженнях, що знаходяться в постійному користуванні Ківерцівського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України".

Коротка таксаційна характеристика лісових насаджень, відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування 2013 року ДП "Ківерцівське ЛГ" та ДП "Цуманське ЛГ", представленого для лісопатологічного обстеження, причини призначення заходів та ступінь пошкодження насаджень:

[illegible]

Лісопатологічне обстеження лісових насаджень, що належать Ківерцівському надлісництву філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" проводилося без валки модельних дерев шляхом візуального обстеження деревостанів, а також повалених дерев на ділянці або на суміжній з нею для визначення видового складу стовбурових шкідників з метою визначення причин масового всихання лісових насаджень, стану осередків масового розмноження шкідників та хвороб лісу, а також визначення видів, обсягів, строків, місць та особливостей здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Загальна обстежена площа по Ківерцівському надлісництву філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" складає 8,7 га.

По причинах розладнання та деградації насаджень в загальному по підприємству (за переважаючим збудником хвороби/шкідником):

Вид шкідників, хвороб та інших патологій	Ступінь пошкодження			
	слабкий	середній	сильний	Всього
стовбурові та кореневі гнилі	8,7			8,7
Разом	8,7			8,7

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень:

Основними причинами розладнання обстежених листяних насаджень являються стовбурові та кореневі гнилі, які викликаються комплексом різних причин: дерева ДЗ від пошкоджень опеньком осіннім, що викликає білу заболонну гниль коренів а також стовбуровими шкідниками, судинним мікозом ДЗ (офіостомозом), поперечним раком та дубовим трутовиком, що викликають стовбурові гнилі; дерева берези від бактеріальної водянки та заболонника березового, дерева вільхи від трутовика променевого, граба від некрозу. Збудниками стовбурових гнилей, а це в основному ядрові та ядрово-заболонні гнилі, є трутові гриби які заражають дерева базидіоспорами через обламані гілки, морозобійні тріщини та інші пошкодження стовбурів і гілок. На обстежених ділянках стовбурові гнилі виражені в основному в комлевій частині стовбурів з виходом на поверхню у вигляді дупел.

Ураження стовбуровими гнилями призводить до бурелому, сніголаму та захаращення насаджень. Ураження і руйнування коренів дуже сильно впливає на стан дерев, так як порушується надходження в його надземні частини води та поживних речовин. Тому кореневі гнилі призводять до швидкого ослаблення і всихання дерев, вітровалів та заселення дерев стовбуровими шкідниками.

Сухостійні та всихаючі дерева характеризуються заселенням та відпрацюванням стовбуровими шкідниками, про що свідчить наявність льотних отворів на стовбурах дерев. Основними виявленими видами на ДЗ є златки (дубова, бронзова та зелена вузькотіла), малий дубовий вусач (*Cerambyx scopolii*) а також дубовий заболонник, на СЗ провідне місце посідають лубоїди соснові - лубоїд сосновий малий (*Blastophagus minor* Hart.), лубоїд сосновий великий (*Blastophagus piniperda* L.), в меншій мірі - короїд верхівковий (*Ips acuminatus* Gyll.). Переважна кількість дерев, що відноситься до сухостою минулих років відпрацьовані стовбуровими шкідниками родин златок (*Buprestidae*), в незначному відсотку – представниками родин вусачів (*Cerambycidae*). Водночас у ходах стовбурових шкідників поширюються офіостомові гриби – збудники синяви та інші патогени.

Також причинами погіршення санітарного стану обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев внаслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників середовища, що супроводжується заселенням та пошкодженням деревини стовбуровими шкідниками, які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів. Разом з тим поодинокі спостерігаються вітровальні та вітроламні дерева, а також дерева з ухилом більше 30 градусів, та з дугоподібно зігнутими стовбурами.

Обстеженні лісові насадження є небезпечними осередками подальшого розповсюдження вторинних (стовбурових) шкідників а також кореневих та стовбурових гнилей і відносяться до II класу біологічної стійкості.

При обстеженні лісових ділянок, які потребують призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів, не виявлено ознак відведення дерев в рубку відповідно до п.26 Санітарних правил в лісах України.

Для поліпшення санітарного стану лісів та відповідно до «Санітарних правил в лісах України» рекомендовано провести вибіркові санітарні рубки (ВСР) на загальній площі 8,7 га у 2025 році.

Під час проведення даного обстеження лісовій охороні Ківерцівського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" надавалась методична допомога з питань лісозахисту.

Примітка: відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проводиться силами лісової охорони філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України".

ПРОПОЗИЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Відповідно п. 5 Санітарних правил в лісах України скласти перелік заходів з поліпшення санітарного стану лісів (додаток 1) та погодити з філією "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" та Північно-Західним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства.
2. Рубки провести згідно Санітарних правил в лісах України.
3. З метою недопущення появи та розповсюдження стовбурових шкідників та збереження технічних якостей деревини рубки поліпшення санітарного стану лісів необхідно провести в максимально стислі терміни з урахуванням сезонного розвитку шкідників і хвороб лісу.
4. Осередки шкідників та хвороб лісу виявлені даним лісопатологічним обстеженням поставити на облік.

Акт складений в чотирьох примірниках:

- 1-й - філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";
- 2-й - Північно-Західному міжрегіональному УЛМГ;
- 3-й - філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України".
- 4-й - Ківерцівському надлісництву.

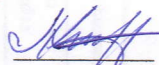
ПІДПИСИ :

стану лісових насаджень філії "Вінницялісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"

Головний спеціаліст відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства

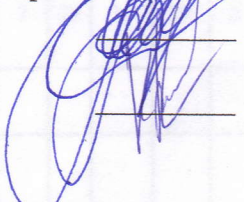
Провідний інженер охорони і захисту лісів відділу охорони і захисту лісів філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України"

Лісничий Сокиричівського лісництва

 Андрій КАМЕНЧУК

 Яна ЛИМАР

 Анастасія КАЛІЩУК

 Роман КОЛОДЮК